

“ความเสี่ยงภัยต่อสุขภาพในพื้นที่พัฒนา เศรษฐกิจอาเซียน”

โดย ดร.ไชยยศ บุญญากิจ

E-mail : chaiyod.b@uaeconsultant.com

วันที่ 9 กรกฎาคม 2557

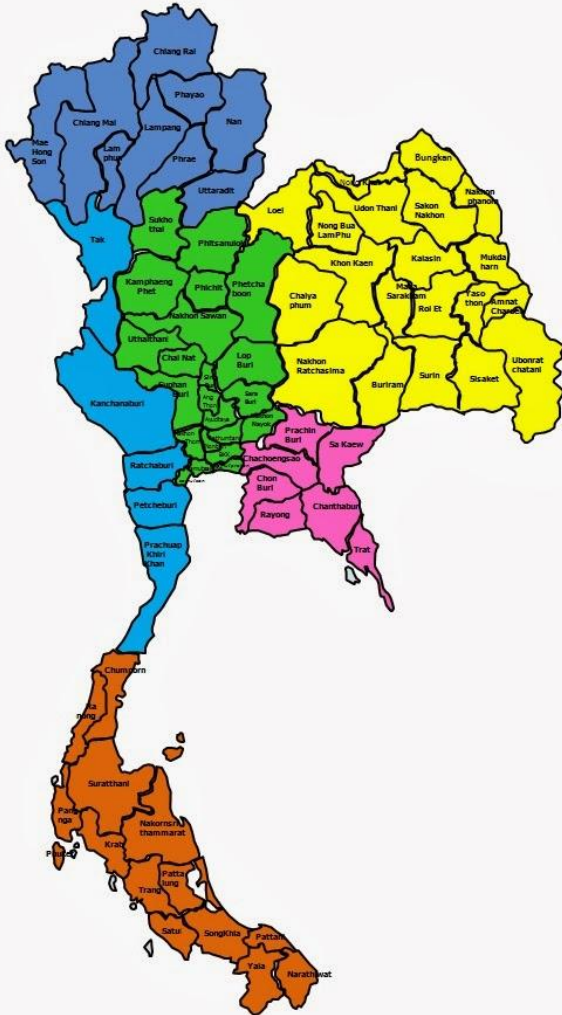
เวลา 10:00-12:00 น.

โรงแรม มิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น

เนื้อหา

- การกิจตามแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 2
- ความท้าทาย : การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2558
- แนวทาง/การบริหารจัดการ : เครื่องมือ
- ตัวอย่าง : กฎระเบียบสิ่งแวดล้อมของ EU
- ตัวอย่าง : สมัชชาสุขภาพ

แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕- ๒๕๕๙

เน้นการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๗ ด้าน คือ

- ๑) คุณภาพอากาศ
- ๒) น้ำ การสุขาภิบาล และสุขอนามัย
- ๓) ขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
- ๔) สารเคมีเป็นพิษและและสารอันตราย
- ๕) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ๖) การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในภาวะฉุกเฉิน
และสาธารณภัย
- ๗) การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมและประเด็นสำคัญเพื่อนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนา อนามัยสิ่งแวดล้อม ในระยะ ๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)

จุดอ่อน

- ฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมยังไม่เพียงพอ
และขาดระบบการจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ
- ขาดระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวินิจฉัยการเกิดโรคที่มีสาเหตุมาจากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และขาดระบบเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ
- องค์ความรู้ในการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม และปัญหาด้านสุขภาพ
อนามัยมาเชื่อมโยง เพื่อวิเคราะห์มาสู่การกำหนดประเด็นหลักในการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมไม่เพียงพอ
- การขับเคลื่อนเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมยังไม่มีประสิทธิภาพ
เท่าที่ควร

ที่มา : แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ , กระทรวงสาธารณสุข
ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมและประเด็นสำคัญเพื่อนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนา อนามัยสิ่งแวดล้อม ในระยะ ๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)

ภัยคุกคาม

- การเกิดโรคอุบัติซ้ำ โรคระบาดที่เกิดจากการอพยพย้ายถิ่นข้ามพรมแดน และโรคไม่ติดต่อที่มีสาเหตุมาจากมลพิษข้ามพรมแดน
- **การรวมกลุ่มของประชาคมอาเซียนทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรและทำให้เกิด
ภาระในการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในประเทศมากขึ้น**
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ยังขาดองค์ความรู้ และไม่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมยังไม่มีประสิทธิภาพ
- การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมยังไม่มีประสิทธิภาพ

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

ราชการส่วนภูมิภาค

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสิ่งแวดล้อมจังหวัด

- เป็นหน่วยประสานงาน
- นำแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ไปจัดทำแผนปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด
- ผ่านกลไกการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด และร่วมกันจัดทำฐานข้อมูลระดับจังหวัดเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและสถานะสุขภาพระดับจังหวัด ฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษ และฐานข้อมูลการสืบค้นอุบัติการณ์ของการเจ็บป่วยที่อาจมีสาเหตุจากมลพิษ

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล (ต่อ)

ราชการส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- มีบทบาทในการจัดทำฐานข้อมูลระดับท้องถิ่นเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษและข้อมูลการสืบค้นอุบัติการณ์ของการเจ็บป่วย ที่อาจมีสาเหตุจากมลพิษ เพื่อทำหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับท้องถิ่น (Local Environmental Health Action Plan:LEHAP)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป้าหมาย : เพื่อให้ประชาชนของประเทศสมาชิกมีการค้าขายระหว่างกันมากขึ้น มีการไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวก และมีศักยภาพในการแข่งขันกับโลกภายนอกได้ โดย

เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว

เน้นการเคลื่อนย้ายสินค้า การบริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานมีฝีมือระหว่างกันอย่างเสรี

มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง

เน้นการดำเนินนโยบายการแข่งขัน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การพัฒนา ICT และพลังงาน

มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการขยายตัวของ SMEs ให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกใหม่ (CLMV) เพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนา

บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์

เน้นการจัดทำ FTA

ที่มา : ประชาคมอาเซียนสำนักงานประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

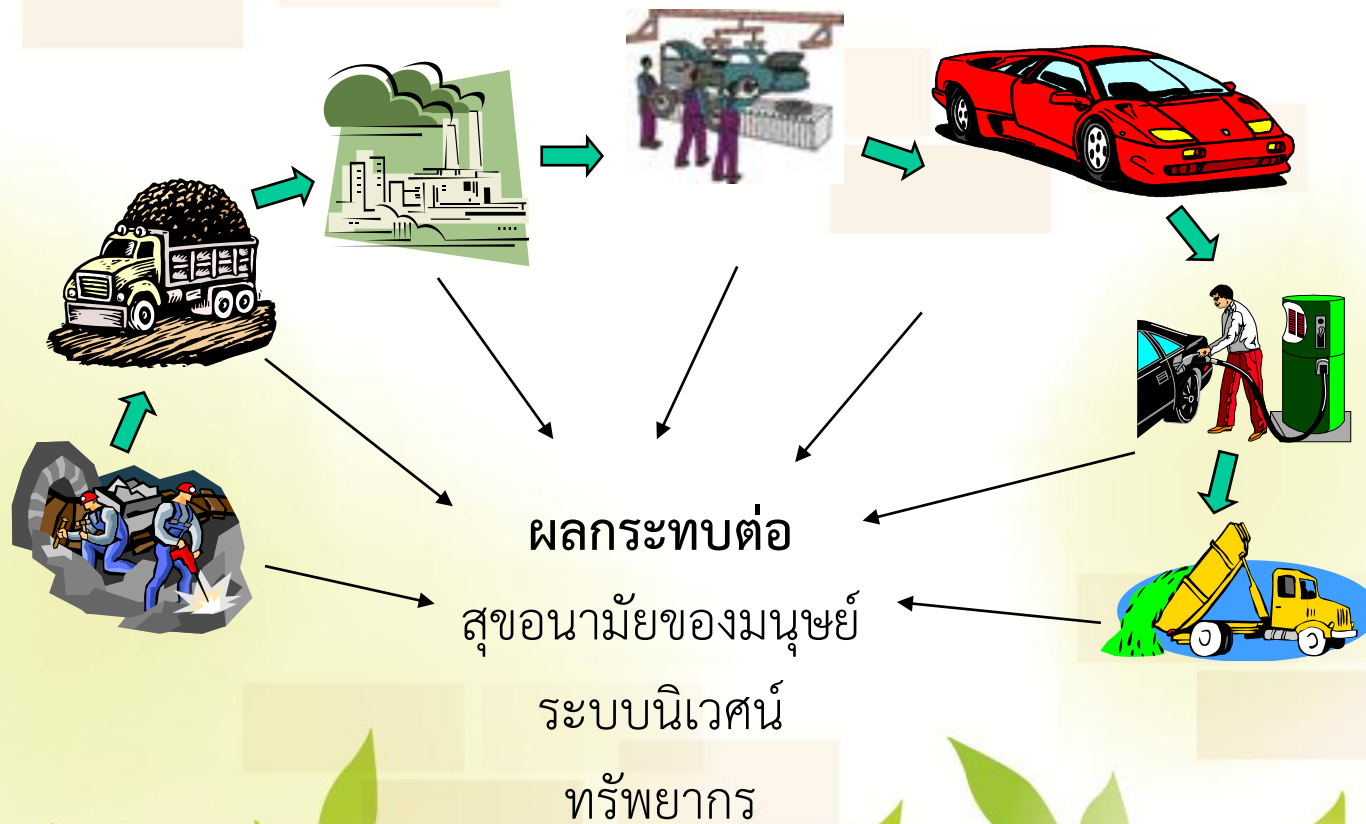
เสรีในกิจกรรมหลัก

- เคลื่อนย้ายสินค้า
- การบริการ
- การลงทุน เงินทุน
- แรงงาน

ผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม....??

เครื่องมือ

LCA - การประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์

LCA - การประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์

LCA – Life Cycle Assessment

เป็น เครื่องมือหรือวิธีการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
จากผลิตภัณฑ์หรือบริการตลอดวัฏจักรชีวิต

ตั้งแต่เกิดจนถึงตาย

cradle to grave

การได้มาซึ่งวัตถุดิบ

การผลิต

การขนส่ง

การใช้งาน และ

การจัดการซากผลิตภัณฑ์หลังใช้งาน

ตัวอย่าง - กระทง

“เข้าวันรุ่งขึ้นหลังวันลอยกระทงปีก่อน สำนักรักษาความสะอาด กทม. เก็บกระทงที่ลอยในแม่น้ำได้ ๗๗๕,๕๕๒ ใบ มีกระทงโฟมเพียง ๑๐,๕๒๘ ใบหรือคิดเป็นร้อยละ ๑.๕”

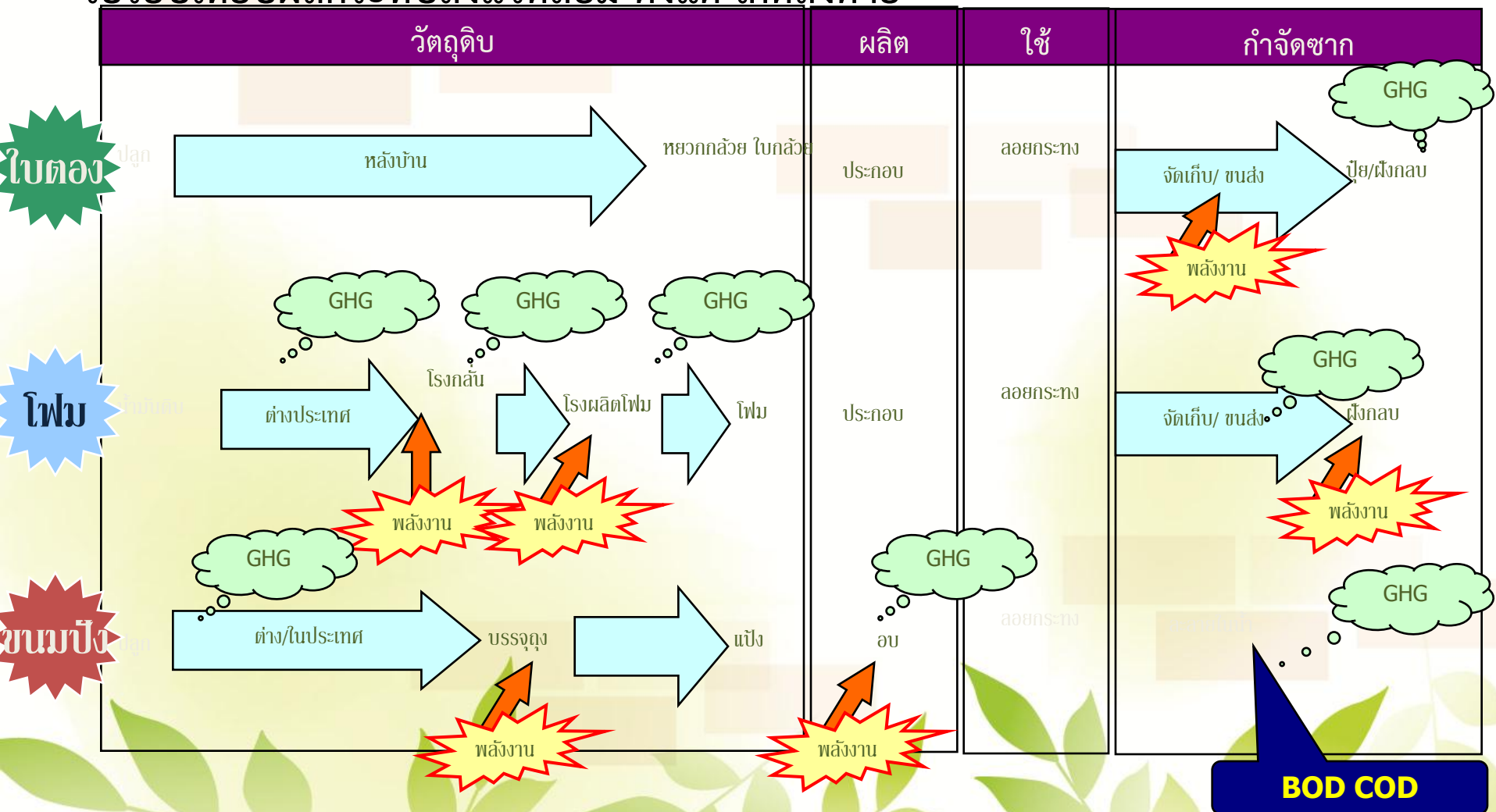
ถ้าเป็นคุณจะเลือกแบบไหนดี? -มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง - กระดาษ

เปรียบเทียบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ เกิดถึงตาย

การใช้ประโยชน์จากการศึกษา LCA

- กลุ่มผู้ผลิต
  - พัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ / ลดการใช้ทรัพยากร
  - ปรับกระบวนการผลิต/ ทางเลือกในการผลิต
- ภาครัฐ
  - การออกนโยบาย / การควบคุมด้วยกฎหมาย
  - การให้การรับรองผลิตภัณฑ์
- กลุ่มผู้บริโภค
  - มีโอกาสเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย
  - สร้างจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม

กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (ก่อตั้ง ปี พ.ศ. 2494)

Life Cycle Thinking Approach

ตัวอย่าง : กฎระเบียบสิ่งแวดล้อมกับสินค้าที่ผลิต/นำเข้า EU

ELV	WEEE	RoHS	EuP	REACH
ยานยนต์	ไฟฟ้า&อิเล็กทรอนิกส์	ไฟฟ้า&อิเล็กทรอนิกส์	สินค้าทุกชนิดที่ใช้พลังงาน	สินค้าทุกชนิดที่ใช้สารเคมี
•จัดการซาก •กำหนดสัดส่วน Reuse/ Recycle/ Recovery •ห้ามใช้โลหะหนัก 4 ชนิด	•จัดการซาก •กำหนด สัดส่วน Reuse/ Recycle/ Recovery	•ห้ามใช้สารอันตราย 6 ชนิด	•ออกแบบเชิงนิเวศ เศรษฐกิจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์	•จดทะเบียน •ประเมิน •อนุญาต •จำกัดการใช้สารเคมี (LCA approach)

ที่มา: คณะกรรมการ “ยุทธศาสตร์เพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมไทยในการแข่งขัน ภายใต้กฎระเบียบของสหภาพยุโรป”

ระเบียบว่าด้วยยานยนต์ที่หมดอายุ (Directive on End-of-Life Vehicles : ELV)

ปีที่บังคับใช้ : วันที่ 1 กรกฎาคม 2546
วัตถุประสงค์

- เพื่อลดของเสียจากยานยนต์ โดยบังคับให้มีการบำบัดซากยานยนต์อย่างถูกวิธี และให้นำชิ้นส่วน/วัสดุกลับมาใช้ประโยชน์ให้ได้ตามสัดส่วนที่กำหนด
- เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางสิ่งแวดล้อมในทุกธุรกิจในวัฏจักรชีวิตของยานยนต์

ระเบียบว่าด้วยยานยนต์ที่หมดอายุ (Directive on End-of-Life Vehicles : ELV)

หลักการ “ผู้ผลิตต้องรับผิดชอบ (Producer Responsibility) ”
ส่งผลต่อผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์ใน 3 เรื่องใหญ่ ได้แก่

ค่าใช้จ่ายในการจัดการซาก

ผู้ผลิตต้องรับภาระค่าใช้จ่าย
“ส่วนใหญ่” ในการเก็บคืน
ซากยานยนต์

เป้าหมายการ Recycle

- ✓ สัดส่วนการใช้ซ้ำ/การดัดแปลง
ทรัพยากรคืนไม่ต่ำกว่า 85% โดย
น้ำหนักและการใช้ซ้ำ/การรีไซเคิล
ไม่ต่ำกว่า 80% โดยน้ำหนัก
ภายในปี 2548
- ✓ สัดส่วนการใช้ซ้ำ/การดัดแปลง
ทรัพยากรคืนไม่ต่ำกว่า 95% โดย
น้ำหนักและการใช้ซ้ำ/การรีไซเคิล
ไม่ต่ำกว่า 85% โดยน้ำหนัก
ภายในปี 2557

การห้ามใช้โลหะหนัก 4 ชนิด

ต้องปราศจากตะกั่ว (Pb) พรอท
(Hg) แคดเมียม (Cd) และ
โครเมียมเฮกซะวาเลนต์ (Cr-VI)

ระเบียบว่าด้วยเศษเหลือทิ้งผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Directive on Waste Electrical and Electronic Equipment : WEEE)

ปีที่บังคับใช้ : 13 สิงหาคม 2547

วัตถุประสงค์

- เพื่อวางมาตรการในการป้องกันการเพิ่มปริมาณของซากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (WEEE)
- เพื่อส่งเสริมการนำชิ้นส่วน/วัสดุกลับคืน (Recovery) และการใช้ซ้ำ/การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle/Reuse) โดยผ่านระบบการรับคืน (Return) และการจัดเก็บรวบรวม (Collection) ของผู้ผลิต
- เพื่อลดความเสี่ยงและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการกำจัดซาก WEEE

ระเบียบว่าด้วยเศษเหลือทิ้งผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Directive on Waste Electrical and Electronic Equipment : WEEE)

ประเภทผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในขอบเขตของระเบียบและเป้าหมายขั้นต่ำในการคืนสภาพ การใช้ ซ้ำและการนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ ที่กำหนดโดยสหภาพยุโรป

กลุ่ม	กลุ่มผลิตภัณฑ์	การนำทรัพยากรกลับคืน* (recovery)	กาใช้ซ้ำและการนำวัสดุ กลับมาใช้ใหม่* (re-use/recycle)
1	เครื่องใช้ขนาดใหญ่ที่ใช้ในครัวเรือน (Large household appliances)	80%	75%
2	เครื่องใช้ขนาดเล็กที่ใช้ในครัวเรือน (Small household appliances)	70%	50%
3	อุปกรณ์โทรคมนาคม (IT and Telecommunication equipment)	75%	65%
4	Consumer equipment เช่น โทรทัศน์ วิทยุ Hi-fi กล่องวีดีโอ	75%	65%
5	อุปกรณ์ให้แสงสว่าง (Lighting equipment)	70%	50%

ระเบียบว่าด้วยเศษเหลือทิ้งผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Directive on Waste Electrical and Electronic Equipment : WEEE)

ประเภทผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในขอบเขตของระเบียบและเป้าหมายขั้นต่ำในการคืนสภาพ การใช้ ซ้ำและการนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ ที่กำหนดโดยสหภาพยุโรป

กลุ่ม	กลุ่มผลิตภัณฑ์	การนำทรัพยากรกลับคืน* (recovery)	การใช้ซ้ำและการนำวัสดุ กลับมาใช้ใหม่* (re-use/recycle)
6	เครื่องมือไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Electrical and electronic tools)	70%	50%
7	ของเล่นเด็ก (Toys) เครื่องเล่นเพื่อความบันเทิงและ เครื่องกีฬา	70%	50%
8	อุปกรณ์การแพทย์	ยังไม่กำหนด	ยังไม่กำหนด
9	เครื่องมือวัดหรือควบคุมต่างๆ (Monitoring and control instruments)	70%	50%
10	อุปกรณ์ขายของอัตโนมัติ (Automatic dispensers)	80%	75%
ข้อยกเว้น	Gas discharge lamp		80%

หมายเหตุ: (*) น้ำหนักต่อน้ำหนักเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์

ระเบียบว่าด้วยการกำจัดการใช้สารอันตรายในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Directive on Restriction of the Use of Certain Hazardous Substances in Electrical and Electronic Equipment): ROHS

ปีที่บังคับใช้ : 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2549

วัตถุประสงค์

- มุ่งเน้นจำกัดการใช้สารที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมที่ต้นเหตุ
  - จำกัดการใช้สารอันตรายบางประเภทในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
  - ทำให้การนำทรัพยากรกลับคืน และการทิ้งซากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าฯ ส่งผลกระทบท่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
- ระเบียบนี้ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเดียวกับ WEEE ยกเว้นเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในกลุ่ม 8 และ 9 (เครื่องมือแพทย์ และเครื่องมือวัดและควบคุมต่างๆ ตามลำดับ)
  - เสนอให้ใช้สารอื่นทดแทนสารอันตราย 6 ประเภทคือ ตะกั่วปรอท แคดเมียม โครเมียมเฮกซะวาเลนต์ (Cr- VI) โพลีโบรมิเนท-ไบฟีนิล (PolyBrominated Biphenyls - PBB) และโพลีโบรมิเนท-ไดฟีนิล-อีเทอร์ (PolyBrominated DiphenylEthers - PBDE) ในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ระเบียบว่าด้วยกรอบข้อกำหนดการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจสำหรับ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้พลังงาน (Framework for the Setting of Eco Design Requirements for Energy Using Products: EuP)

ปีที่บังคับใช้ : พ.ศ. 2550

วัตถุประสงค์

- เพื่อวางกรอบในการออกข้อกำหนดการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้พลังงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วสหภาพยุโรป
- เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผลิตภัณฑ์นั้นเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม (Eco-Products) จะสามารถวางตลาดได้อย่างเสรีทั่วสหภาพยุโรป
- เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน การป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม และเพิ่มความมั่นคงในแหล่งพลังงานไปพร้อมกัน

ระเบียบว่าด้วยการจัดการสารเคมีของสหภาพยุโรป (Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals: REACH)

ปีที่บังคับใช้ : 1 มิถุนายน 2550

วัตถุประสงค์

REACH: Registration, Evaluation, Authorization and Restrict of Chemicals

หมายถึง กฎหมายที่ใช้บังคับผู้ผลิตและ/หรือนำเข้าสารเคมีไปยังกลุ่ม EU ต้องจดทะเบียนสารเคมีประเมินข้อมูลที่ยื่นจดทะเบียนและประเมินความเป็นอันตรายของสารเคมี การขออนุญาตผลิตและ/หรือนำเข้าสารเคมี รวมทั้ง การจำกัดการใช้ การผลิตและการจำหน่ายสารเคมี และการส่งผ่านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเคมีในห่วงโซ่อุปทาน

ตัวอย่าง : สัมผัสสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 5 (20 ธันวาคม 2555)

การพัฒนาโลกและกระบวนการที่สามารถรับมือผลกระทบด้านสุขภาพจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหาร

- **รับทราบว่า**ประชาคมอาเซียนจะช่วยขยายโอกาสด้านการค้า การสร้างงานและรายได้ให้กับประชาชน เพิ่มการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้การค้าสินค้าซึ่งรวมถึงอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหารมีความหลากหลาย และมีการกระจายสินค้าระหว่างประเทศมากขึ้น
- **กังวลว่า** เมื่อการกำหนดมาตรฐานและคุณภาพอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหารร่วมกันของสมาชิกอาเซียนกระทำได้ช้ากว่าการเคลื่อนย้ายสินค้าเหล่านั้น ความแตกต่างด้านมาตรฐานและคุณภาพของสินค้าของแต่ละประเทศจึงยังคงอยู่ และเมื่อปริมาณสินค้าที่ค้าขายมีมากขึ้น ความเสี่ยงที่จะได้รับอาหารที่ไม่ปลอดภัยย่อมมีมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการลักลอบนำเข้าสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานอีกด้วย

ตัวอย่าง : สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 5 (20 ธันวาคม 2555)

การพัฒนากลไกและกระบวนการที่สามารถรับมือผลกระทบด้านสุขภาพจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหาร

- **กังวลว่า** ระบบการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จะสร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการเรียกคืนสินค้า และจะทำให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพและชีวิตของผู้บริโภค ส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายด้านการรักษาสุขภาพและระบบบริการสุขภาพ
- **ตระหนักว่า** มาตรฐานและคุณภาพความปลอดภัยด้านอาหารเป็นเรื่องสำคัญและเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทยและของหน่วยงานที่รับผิดชอบต่าง ๆ ที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- **ตระหนักว่า** การดูแลปกป้องคุ้มครองตนเองและครอบครัว ด้วยพลังชุมชนในพื้นที่ซึ่งเข้าใจ รู้เท่าทันปัญหาเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายั่งยืน และการสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยให้ชุมชนร่วมกำหนดนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่านั้นจะทำให้ระบบการจัดการและเฝ้าระวังความปลอดภัยอาหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวอย่าง : สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 5 (20 ธันวาคม 2555)

การพัฒนากลไกและกระบวนการที่สามารถรับมือผลกระทบด้านสุขภาพจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหาร
มติดังต่อไปนี้

- ขอให้**คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ** หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานที่ส่งเสริมสนับสนุนด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหาร กำหนดให้มีนโยบายและแผนดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- ขอให้หน่วยงานที่ตรวจสอบ กำกับดูแลการผลิต นำเข้าอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหารรวมถึงผู้ผลิตอาหารและสินค้าฯดังกล่าวให้ความสำคัญกับระบบการประกันคุณภาพตามมาตรฐานที่เหมาะสม ได้แก่ หลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี หลักการปฏิบัติทางการผลิตที่ดี ระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม เพื่อรับประกันความปลอดภัยของผู้บริโภค ทั้งนี้ให้รวมถึง ระบบการตรวจสอบสินค้าหรือใบรับรองจากแหล่งผลิตต้นทางในประเทศที่ผลิต และกระบวนการผลิตอาหารฮาลาล

ตัวอย่าง : สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 5 (20 ธันวาคม 2555)

การพัฒนากลไกและกระบวนการที่สามารถรับมือผลกระทบด้านสุขภาพจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหาร

มติดังต่อไปนี้

- ขอให้**กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์** เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พัฒนากลไกเพื่อบูรณาการข้อมูลความปลอดภัยด้านอาหาร ให้เป็นเอกภาพทันต่อสถานการณ์ เข้าถึงได้ง่าย และต้องมีการเชื่อมโยงข้อมูลความปลอดภัยของอาหารในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อการเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้ง การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่อสาธารณะ อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ผู้บริโภค เช่น ความรู้เกี่ยวกับฉลากอาหาร เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ และบริโภคได้อย่างปลอดภัย

ตัวอย่าง : สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 5 (20 ธันวาคม 2555)

การพัฒนากลไกและกระบวนการที่สามารถรับมือผลกระทบด้านสุขภาพจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหาร

มติดังต่อไปนี้

- ขอให้**กระทรวงมหาดไทย**มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการอาหารปลอดภัยในระดับพื้นที่ หรือทบทวน หรือจัดให้มีระบบ กลไกการพัฒนาระบบการ รวมทั้งจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่สามารถรับมือผลกระทบด้านสุขภาพจากอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหาร โดยคำนึงถึงบริบทด้านวัฒนธรรม ศาสนา ในพื้นที่ เช่น อาหารฮาลาล จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยให้มีส่วนร่วมจากผู้ทรงคุณวุฒิ ภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง นี้การคัดเลือกต้องเป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม รวมทั้ง มีการกำกับติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องในกรณีที่มีความจำเป็นต้องทำงานระหว่างจังหวัด ขอให้มึกลไกการทำงานในรูปแบบกลุ่มจังหวัดตามความเหมาะสม

ตัวอย่าง : สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 5 (20 ธันวาคม 2555)

การพัฒนากลไกและกระบวนการที่สามารถรับมือผลกระทบด้านสุขภาพจากการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหาร

มติดังต่อไปนี้

- ขอให้**สถาบันการศึกษา** หน่วยงานวิจัย และหน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชนในท้องถิ่น ให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการ
ศึกษาวิจัยผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยด้าน
อาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหาร ทั้งทางด้าน สุขภาพ วิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม
ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงการเผยแพร่ไปยังหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

ตัวอย่าง : สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 5 (20 ธันวาคม 2555)

การพัฒนากลไกและกระบวนการที่สามารถรับมือผลกระทบด้านสุขภาพจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหาร

มติดังต่อไปนี้

- ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มขีดความสามารถ และพัฒนาให้เกษตรกรผู้ผลิตอาหารและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหาร สามารถตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน ความปลอดภัยได้ด้วยตนเอง
- ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ รายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 6

สรุป

- ✓ AEC จะเริ่มในปี พ.ศ. 2558
- ✓ ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
  - ท่าเล ที่ตั้ง
  - กิจกรรมที่จะเกิดขึ้น : การเคลื่อนย้ายสินค้า การบริการ การลงทุน แรงงาน
- ✓ เครื่องมือในการบริหารจัดการ : ข้อมูลจากการศึกษา LCA เพื่อใช้ระบุผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมสุขภาพที่จะเกิดขึ้น
- ✓ แนวทางแก้ไข : ระเบียบปฏิบัติของ EU และการบูรณาการการบริหารจัดการผ่านกลไกสมัชชาสุขภาพ